

Eviç Makamı Seyri

İstanbul Belediyesi Konservatuvarı (Darül-Elhan) Türk Musikisi Talebe Cemiyeti

Ahmet Şefik Gürmeriç

[1904 - 1967]

Usûlü : S o f y a n

Eviç Makamı

a) Durağı: Irak perdesidir.

b) Seyri: İnicidir.

c) Güçlü: Dügâh perdesidir. (İkinci derecede Dügâh)

d) Yeden: Acem Aşiran perdesidir.

e) Donanımı: Si için koma bemolü, fa için bakiye donanımına yazılır. Gerekli değişiklikler eser içinde gösterilir. Bazıları fa ve mi için bakiye diyezini donanımına yazmayı tercih ederler.

f) Perdelerin T.M.deki isimleri: Pestten tize doğru: Irak, Rast, Dügâh, Segâh, Çargâh, Nevâ, Hüseyin veya Acem, Eviç veya Acem, Gerdâniye, Muhayyer, Tiz Segâh.

g) Dizisi:Eviç makamı dizisi, Irak makamı ile aynı diziye sahiptir. Ancak Türk Musikisinde birçok makam dizisi birbirine benzer.Makamlarımızı tanıırken, özellikle seyir farklılığından her makamın kendine has bir karakteri, yapısı olduğunu öğrenmiştik.

Seyri:

Eviç makamının seyrine Tiz durak civarından başlanır. İnici seyre sahip olduğundan sürekli olarak tiz perdelerde dolaşarak Eviç perdesinde asma kalış gösterilir. Dizinin orta seslerine inilerek Nim Hicaz perdesinde Hicaz'lı asma kalış gösterilebilir. Daha sonra Dügâh perdesine inilerek Uşşak Dörtlüsünün sesleri ile kalış yapılır.

Kaynak : Türk Müsikisi Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Velvelleri / İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]

S o f y a n Usûlü

*) Dört zamanlıdır.

*) İki tane iki (2 +2 = 4) zamanın veya iki Nim Sofyan'ın birleşmesinden meydana gelmiştir.

*) 4/8'lik ve 4/4'lük iki mertebesi varsa da, 4/4'lük ikinci mertebe daha çok kullanılmıştır.

*) Pışrevlerde, İlâhîlerde, şarkılarda, türkülerde, oyun havalarında, kısaca özel usul mecburiyeti olmayan hemen her formada kullanılmıştır

Sofyan D a r b Usûlü

1 . Darb :

(Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]

2 . Darb :

(Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]

3 . Darb :

(Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]

Ahmet Şefik Gürmeriç

[1904 - 30.04.1967]

Balkanlar'da bugün Bulgaristan sınırları içerisinde yer alan Cisir-i Mustafapaşa'da doğmuş olan Türk müzisyeni ve nazariyat öğretmenidir.

İstanbul'da kâlden 63 yaşında vefat etmiştir. Diyarbakir'li Edip efendi'nin torunu ve 1914'de Çanakkale'de şehit olan Ahmed Nedim Efendi'nin oğludur. Annesi, Rıfat Ağa'nın kızı İsmet hanım'dır. Bir kız kardeşi vardır. Edirne'ye göçen ailesinin yanında, yetim olarak ve darlık içinde 1923'te Edirne Muallim mektebi'ni bitirmiştir. 6 yıl Edirne Kurtuluş ilkokulu'nda mecbûrî hizmetini yapmıştır. 1929'da İstanbul Konservatuvarı'na girmiş, Leyla Saz'ın kızı Nezihe hanım, Cemal Reşit Rey ve Ferdi Von Statser'den piyano, rey ve manas'tan armoni öğrenmiş, Viyana ve Prag'a gitmiştir.

Osmanlıca ve Fransızca bilen Gürmeriç, piyasada çalışmış, piyano ile Türk müsikisi icra etmiştir. Tepebaşı belediye ve Maksim gazinolarında revüler için müzik aranjmanları yapmıştır. 1949'da piyasayı bırakarak İstanbul Konservatuvarı'na Türk müsikisi nazariyatı öğretmeni olmuştur. Pek çok talebeye Arel nazariyatını öğretmek bakımından önemli hizmeti olmuştur. (Laika Karabey'in yerine nazariyat dersine getirilmiştir). 1961'de konservatuvar'dan mezun talebesi olan Süheyla Gürmeriç'le evlenmiş, 1964'te İsmet adındaki kızı doğmuştur.

Basılmamış eserler:

'Makamlar, Usûller, Türk müsikisi'nde Beste Analizleri',

'Armoni Notları',

'Türk Müsikisi Hayatı ve Hâtıraları'

Bunların bir kısmı taksir edilmiştir. Son yılında TRT Repertuar kurulu'nda çalışmıştır. Bazı eserleri çok seslendirilmiştir. Bazılarının güfteleri kendisine ait olmak üzere, 9 adet şarkısı vardır.